§1. Drept penal

A. Partea generală

I. Legea penală şi limitele ei de aplicare

1. Aplicarea legii penale în timp. Infracțiune continuă

C. pen., art. 10

În cazul în care în timpul duratei unei infracțiuni continue se adoptă mai multe legi penale, fapta se încadrează potrivit legii în vigoare la data când activitatea infracțională s-a încheiat, respectiv la data încetării acțiunii sau inacțiunii prin care s-a realizat elementul material al laturii obiective, iar nu potrivit legii sub imperiul căreia a început, s-a prelungit şi a durat o perioadă de timp această acțiune sau inacțiune.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 2570 din 18 aprilie 2005

Prin sentința penală nr. 124 din 6 octombrie 2004, Tribunalul Sălaj a condamnat pe inculpatul R.S., cetățean străin, între altele, pentru săvârşirea infracțiunii prevăzute în art. 7 din Legea nr. 39/2003.

Instanța a reținut că, în anii 2002 şi 2003, inculpatul a făcut parte dintr-un grup infracțional organizat, care a înlesnit migrația ilegală în spațiul Schengen a persoanelor care nu îndeplineau condițiile pentru intrarea în mod legal în acest spațiu european, în principal prin trecerea frauduloasă a frontierei dintre Ungaria şi Austria a unor cetățeni din Republica Moldova şi țările arabe, contra unor sume de bani.

Prin decizia penală nr. 343 din 13 decembrie 2004, Curtea de Apel Cluj a admis apelul declarat de inculpat şi a desființat hotărârea atacată sub aspectul încadrării juridice dată faptelor, pe care a schimbat-o din prevederile art. 7 din Legea nr. 39/2003 în cele ale art. 3 din O.U.G. nr. 112/2001, aprobată prin Legea nr. 252/2002, şi l-a condamnat la 3 ani şi 6 luni închisoare.

În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că participarea inculpatului la grupul infracțional organizat având ca obiect traficul de migranți a avut loc și în cursul anului 2002, dată la care nu era în vigoare Legea nr. 39/2003, așa încât infracțiunea săvârșită intră sub incidența art. 3 din O.U.G. nr. 112/2001 care, la acea dată, incrimina fapta.

Pe de altă parte, art. 2 alin. (1) din O.U.G. nr. 112/2001 incriminează fapta cetățeanului român sau a persoanei fără cetățenie; or, inculpatul era cetățean moldovean și, ca atare, infracțiunea comisă de el corespunde elementelor constitutive ale art. 2 alin. (2) din O.U.G. nr. 112/2001.

Recursul declarat de procuror este fondat.

Din datele cauzei rezultă că instanța de apel a făcut o greșită încadrare juridică uneia din faptele comise de inculpat.

Este de necontestat, în raport cu probatoriul administrat, că inculpatul, împreună cu alte persoane, a făcut parte dintr-un grup infracțional organizat care a înlesnit migrația ilegală în spațiul Schengen a persoanelor care nu îndeplineau condițiile pentru intrarea legală în acest spațiu.

Acest grup organizat a acționat în perioada 2002-2003, fiecare membru al lui executând propriile atribuții ce constau în racolarea cetățenilor moldoveni sau arabi care doreau să migreze ilegal, organizarea cazării și a transportului pe teritoriul românesc sau maghiar, călăuzirea lor în scopul evitării autorităților maghiare și a patrulelor de poliție, până în Austria sau în Italia.

Necontestat este și faptul că activitatea infracțională desfășurată de acest grup s-a încheiat la sfârșitul anului 2003, când au fost arestați unii dintre participanți.

Or, inculpatul a desfășurat o activitate infracțională comisivă continuă care s-a epuizat atunci când a încetat activitatea grupului, și prin aceasta și a inculpatului, respectiv în decembrie 2003.

Pornind de la calificarea corectă a acestei activități ca fiind o infracțiune comisivă continuă și având în vedere momentul la care aceasta a luat sfârșit, instanțele trebuiau să facă o corectă aplicare a legii penale în timp.

În conformitate cu principiul activității legii penale prevăzut în art. 10 C. pen., legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare. Aceasta înseamnă că activitatea infracțională continuă de aderare și sprijinire a unui grup organizat, desfășurată de inculpat începând din anul 2002, a continuat și s-a încheiat în decem-

brie 2003, sub imperiul Legii nr. 39/2003, publicată la 29 ianuarie 2003 şi intrată în vigoare la 1 martie 2003.

Potrivit art. 7 din această lege, iniţierea sau constituirea unui grup infracţional organizat ori aderarea sau sprijinirea sub orice formă a unui astfel de grup constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 5 la 20 de ani şi interzicerea unor drepturi.

Ca atare, fapta inculpatului de a adera şi sprijini grupul infracţional organizat prin coordonarea grupurilor de cetăţeni moldoveni, racolarea lor, călăuzirea şi transportarea în teritoriul românesc şi maghiar, întruneşte elementele constitutive ale infracţiunii prevăzute în art. 7 din Legea nr. 39/2003, şi nu pe cele ale infracţiunii prevăzute în art. 3 din O.U.G. nr. 112/2001, modificată prin Legea nr. 252/2002, care prevedea o pedeapsă de la 3 la 10 ani, cum greşit a reţinut instanţa de apel.

În consecinţă, recursul declarat de procuror a fost admis, s-a casat decizia atacată şi s-a schimbat încadrarea juridică a faptei potrivit considerentelor ce preced, dispunându-se condamnarea inculpatului la 5 ani închisoare.

Notă: Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Puhk contra Estonia, a decis că, în cazul infracţiunilor continue sau continuate, dacă în prima perioadă a săvârşirii faptelor acestea nu au fost incriminate, fapta se încadrează potrivit legii de incriminare, dar se ţine seama numai de actele comise după incriminare, nu şi de cele anterioare.

2. Lege temporară. Decretul-lege nr. 24/1990. Condiţii

C. pen., art. 10, art. 16

Legea temporară are acest caracter numai dacă limitarea ei în timp rezultă, fără echivoc, din însuşi textul ei, prevăzându-se data ieşirii din vigoare, sau dacă aplicarea este limitată prin natura situaţiei temporare care a impus-o.

Întrucât ocuparea abuzivă, fără repartiţie şi contract de închiriere a unor locuinţe din fondul locativ de stat, constituie o faptă a cărei săvârşire nu se limitează la o anumită perioadă de timp, Decretul-lege nr. 24/2990 nu are caracterul unei legi temporare, fiind în vigoare şi în prezent şi, deci, nu se poate susţine că incidenţa acestuia este depăşită.

I.C.C.J., secţia penală, decizia nr. 300 din 14 ianuarie 2005

Prin sentința penală nr. 1397 din 25 iunie 2001, Judecătoria Târgu Mureş a achitat pe inculpații N.N. şi J.K. în baza art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 alin. (1) lit. b) C. proc. pen. pentru infracțiunea prevăzută în art. 1 din Decretul-lege nr. 24/1990.

Instanța a reținut că, în cursul anului 1991, inculpații au ocupat o locuință în imobilul aparținând părții vătămate SC L. Târgu Mureş, fără a încheia contract de închiriere.

Prima instanță a motivat achitarea cu aceea că Decretul-lege nr. 24/1990 a fost adoptat de un organ revoluționar (C.F.S.N.), cu funcționare provizorie, actul normativ având, deci, tot un caracter provizoriu, ceea ce contravine dispozițiilor art. 72 pct. 3 lit. f) din Constituție, potrivit cărora infracțiunile, pedepsele şi regimul executării acestora pot fi reglementate numai prin legi organice.

Cum inculpații au ocupat imobilul în cursul anului 1991, fără să încheie contract de închiriere, moment în care decretul-lege sus menționat nu mai era în vigoare, instanța a conchis că nu au săvârşit o faptă prevăzută de legea penală.

Prin decizia penală nr. 917 din 27 decembrie 2001, Tribunalul Mureş a respins apelul procurorului, iar prin decizia penală nr. 363 din 3 iulie 2002, Curtea de Apel Târgu Mureş a respins recursul acestuia.

Recursul în anulare declarat în cauză este fondat.

Potrivit art. 1 din Decretul-lege nr. 24 din 14 ianuarie 1990, ocuparea unei locuințe din fondul locativ de stat înainte de încheierea contractului de închiriere constituie infracțiune şi se pedepseşte cu închisoare de la unu la 3 ani, iar conform art. 3 alin. (2), dacă persoanele prevăzute la alin. (1) eliberează locuința din proprie inițiativă, în timpul procesului penal, urmărirea sau judecata încetează, iar dacă eliberarea s-a făcut după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, pedeapsa nu se mai execută.

Este de observat că atât din expunerea de motive, cât şi din conținutul actului normativ menționat nu rezultă că acesta ar avea caracter temporar. Împrejurarea că prin decretul-lege nu s-a stabilit un moment al încetării aplicării sale exclude concluzia că acesta este lăsat la aprecierea organelor judiciare.

Scoaterea din vigoare a unei legi se face fie prin abrogare expresă sau tacită, fie prin ajungerea la termen a legilor temporare sau încetarea condițiilor care au determinat adoptarea unor legi excepționale, în cauză nefiind incidentă nici una dintre aceste situații.

Aşadar, instanțele aveau temeiuri să constate că fapta dedusă judecății întruneşte elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute în

art. 1 din Decretul-lege nr. 24/1990 şi, în consecinţă, în mod greşit au dispus achitarea inculpaţilor.

Cum până la soluţionarea recursului în anulare partea civilă SC L. Târgu Mureş a comunicat instanţei că inculpaţii au eliberat locuinţa ocupată abuziv, aceasta fiind repartizată altei persoane, în temeiul art. 3 alin. (2) teza I din Decretul-lege nr. 24/1990 s-a dispus încetarea procesului penal pornit împotriva inculpaţilor.

II. Infracţiunea

3. Ucidere din culpă. Vinovăţie. Criterii de apreciere. Răspundere civilă delictuală. Răspunderea proprietarului pentru prejudiciul cauzat de animale

C. pen., art. 19 alin. (1) pct. 2, art. 178 alin. (1)
C. civ., art. 1001

1. Existenţa vinovăţiei sub forma culpei prevăzute în art. 19 alin. (1) pct. 2 lit. b) C. pen. se evaluează atât în raport cu criteriul obiectiv, al posibilităţii oricărui om atent, aflat în aceleaşi împrejurări ca şi făptuitorul, de a prevedea rezultatul, cât şi cu criteriul subiectiv al posibilităţii făptuitorului de a prevedea rezultatul în raport cu însuşirile, capacitatea, experienţa de viaţă şi starea psiho-fizică a acestuia în momentul săvârşirii faptei.

2. În cazul uciderii unei persoane prin acţiunea animalelor aflate în proprietatea inculpatului, lipsa culpei, constatată în raport cu aceste criterii, deşi înlătură existenţa infracţiunii de ucidere din culpă, nu înlătură răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat de animale, prevăzută în art. 1001 C. civ., deoarece această formă de răspundere se întemeiază pe prezumţia de culpă în supraveghere, de vinovăţie în exercitarea pazei juridice şi pe ideea de garanţie din partea paznicului juridic al animalului.

I.C.C.J., secţia penală, decizia nr. 2259 din 4 aprilie 2005

Prin sentinţa penală nr. 1232 din 17 octombrie 2002, Judecătoria Bârlad a dispus achitarea inculpatului A.I. în temeiul prevederilor art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 alin. (1) lit. b) C. proc. pen., pentru săvârşirea infracţiunii de ucidere din culpă prevăzută în art. 178 alin. (1) C. pen.

Instanța a reținut că, la 4 decembrie 2001, inculpatul a lăsat nesupravegheați 2 tauri, care au ucis prin împungere pe N.G.

Instanța a constatat că fapta inculpatului A.I. nu este prevăzută de legea penală. Potrivit legislației române, numai fapta proprietarului sau deținătorului temporar al unui câine, constând în neluarea măsurilor de prevenire a atacului canin, constituie infracțiune, însă nu infracțiunea de ucidere din culpă, ci o infracțiune distinctă prevăzută în art. 11 din O.U.G. nr. 55/2002.

Hotărârea primei instanțe a rămas definitivă prin decizia penală nr. 1005 din 28 octombrie 2003 a Curții de Apel Iași, prin care au fost respinse recursurile declarate de procuror și partea civilă.

Recursul în anulare declarat în cauză, cu privire la greșita achitarea a inculpatului, este nefondat.

Sub aspectul laturii subiective, infracțiunea de ucidere din culpă prevăzută în art. 178 alin. (1) C. pen. se săvârșește cu vinovăție, fie sub forma culpei cu prevedere (ușurință), fie sub aceea a culpei fără prevedere (neglijența).

Potrivit art. 19 alin. (1) pct. 2 C. pen., fapta este săvârșită din culpă când infractorul prevede rezultatul faptei sale, dar nu-l acceptă socotind fără temei că el nu se va produce ori nu prevede rezultatul faptei sale, deși trebuia și putea să-l prevadă.

În stabilirea culpei sub această din urmă formă este necesar a se avea în vedere atât criteriul obiectiv, cât și criteriul subiectiv. Sub aspect obiectiv, în stabilirea obligației de a prevedea rezultatul se au în vedere împrejurările în care a fost săvârșită fapta, pentru a constata dacă orice om atent, din categoria autorului faptei, avea în momentul săvârșirii acesteia posibilitatea să prevadă rezultatul. Dacă în raport cu împrejurările cauzei se stabilește că rezultatul nu era previzibil, deci autorul nu trebuia să-l prevadă, fapta nu poate fi considerată ca fiind săvârșită cu vinovăție, iar dacă se stabilește că rezultatul era previzibil, trebuie să se facă dovada că făptuitorul putea să-l prevadă.

Cât privește criteriul subiectiv, posibilitatea de prevedere este evaluată în raport cu însușirile, capacitatea, experiența de viață și starea psiho-fizică a făptuitorului în momentul săvârșirii faptei. Dacă în raport cu datele speței făptuitorul nu a putut să prevadă rezultatul, vinovăția sub forma culpei nu poate fi reținută datorită imposibilității subiective a acestuia de a-l prevedea.

Prin urmare, numai prin examinarea conduitei făptuitorului în lumina ambelor criterii se poate decide dacă există sau nu vinovăție sub forma culpei din neprevedere.

În speță, din actele dosarului rezultă că inculpatul, la 4 decembrie 2001, a dat drumul la 2 tauri, proprietatea sa, pentru a-i duce la cişmea, cum a procedat, de altfel, în fiecare zi. Animalele au alergat spre cişmea, inculpatul aflându-se în urma lor, iar unul dintre tauri s-a îndreptat spre victimă şi a târât-o prin zăpadă, provocându-i un traumatism cranio-cerebral care i-a cauzat decesul.

Din împrejurările concrete în care a fost comisă fapta, analizate sub aspectele menționate, se constată că nu poate fi reținută vinovăția inculpatului sub forma culpei prevăzute în art. 19 alin. (1) pct. 2 lit. b) C. pen.

Rezultatul socialmente periculos nu era previzibil, întrucât animalele nu s-au manifestat anterior violent, iar inculpatul a mers în urma lor la cişmea, procedând în acelaşi mod de fiecare dată, fără a se produce incidente.

Prin urmare, neputând fi reținută culpa sub nici una dintre formele prevăzute de lege, răspunderea penală a inculpatului pentru infracțiunea de ucidere din culpă a fost, în mod corect, înlăturată.

În cauză sunt, însă, incidente prevederile art. 1001 C. civ., care urmează a fi aplicate în cadrul unei acțiuni civile separate. Potrivit acestor prevederi, proprietarul unui animal sau acela care se serveşte cu dânsul, în cursul serviciului, este responsabil de prejudiciul cauzat de animal, sau că animalul se află sub paza sa, ori că a scăpat.

Fundamentarea acestei răspunderi are la bază ideea unei prezumții de culpă în supraveghere, de vinovăție în exercitarea pazei juridice, la care se adaugă ideea de garanție din partea paznicului juridic al animalului. Ideea de garanție explică, aşadar, de ce paznicul juridic al animalului trebuie să răspundă şi în acele ipoteze în care animalul a scăpat de sub supravegherea sa ori, chiar supravegheat, animalul a cauzat un prejudiciu.

În consecință, recursul în anulare declarat în cauză a fost respins.

4. Complicitate la infracțiunea de furt. Tăinuire. Latură obiectivă

C. pen., art. 26, art. 209 alin. (1) lit. a), e), g) şi i), art. 221

Pentru existența complicității la infracțiunea de furt, în modalitatea promisiunii de a tăinui bunurile sustrase, nu se cere ca promisiunea să fie expres formulată.

În cazul în care, în mod repetat, o persoană cumpără de la autorul unor furturi de autoturisme numeroase piese ale acestora, ştiind că ele provin din furt, fapta sa constituie un ajutor moral dat autorului la săvârşirea furturilor, acesta ştiind că are asigurată valorificarea bunurilor sustrase.

I.C.C.J., secţia penală, decizia nr. 166 din 11 ianuarie 2005

Prin sentinţa nr. 867 din 21 decembrie 2001 a Tribunalului Bucureşti, secţia a II-a penală, inculpatul M.V. a fost condamnat, între altele, în baza art. 26 raportat la art. 208 alin. (1) şi art. 209 alin. (1) lit. a), e), g) şi i) C. pen. pentru săvârşirea complicităţii la infracţiunea de furt calificat.

Instanţa a reţinut că inculpatul, în cursul anului 1999, a cumpărat în patru rânduri de la autorul unor infracţiuni repetate de furt de autoturisme, piese ale acestora, ştiind că ele provin din infracţiune.

Prin decizia nr. 179 din 11 martie 2004, Curtea de Apel Bucureşti, secţia a II-a penală, a respins, după rejudecare în urma casării, apelul inculpatului.

Recursul declarat de inculpat este nefondat.

Critica adusă hotărârilor atacate sub aspectul încadrării juridice a faptelor comise de inculpat, în sensul că se impune schimbarea încadrării în infracţiunea de tăinuire, nu este întemeiată.

Examinând datele cauzei se constată că inculpatul a cunoscut proveniența ilicită a bunurilor, ştiind că cel de la care le achiziţionează se ocupă cu furtul de autoturisme, atitudinea sa contribuind la încurajarea activităţii infracţionale a acestuia.

Chiar dacă inculpatul recurent nu a promis expres autorului că va tăinui bunurile sustrase, înainte sau în timpul săvârşirii furturilor, faptul că în mod repetat a achiziţionat numeroase piese auto în schimbul unor sume derizorii reprezintă un ajutor dat autorului la săvârşirea infracţiunilor, acesta ştiind că are asigurată valorificarea bunurilor furate.

Încadrarea juridică a faptelor fiind corectă, recursul inculpatului a fost respins.

5. Caz fortuit. Condiţii

C. pen., art. 47

Nu sunt întrunite condiţiile prevăzute în art. 47 C. pen. referitoare la cazul fortuit, dacă inculpatul, care nu a respectat regulile de circulaţie pe drumurile publice prevăzute în vederea evi-

tării oricărui pericol, având pregătirea şi experienţa necesară, putea şi trebuia să prevadă rezultatul socialmente periculos, şi anume producerea unui accident de circulaţie, condiţia imprevizibilităţii absolute a împrejurării care a determinat producerea rezultatului nefiind îndeplinită.

I.C.C.J., secţia penală, decizia nr. 6373 din 10 noiembrie 2005

Prin sentinţa penală nr. 699 din 23 decembrie 2004, Tribunalul Prahova a condamnat pe inculpatul N.C. pentru săvârşirea infracţiunii de vătămare corporală din culpă prevăzută în art. 184 alin. (2) şi (4) C. pen., iar pe inculpatul B.I., pentru săvârşirea infracţiunii de ucidere din culpă prevăzută în art. 178 alin. (2) din acelaşi cod.

Instanţa a reţinut că, în noaptea de 28 septembrie 2002, în timp ce conducea un autoturism pe drumurile publice, datorită nerespectării prevederilor art. 9 şi art. 16 din Decretul nr. 328/1966 şi ale art. 49 lit. n) din Regulamentul pentru aplicarea Decretului nr. 328/1966, inculpatul N.C. a trecut cu autoturismul peste corpul victimei N.I., căzută pe carosabil, după ce fusese proiectată de autoturismul condus de inculpatul B.I.

Instanţa a mai reţinut că, la aceeaşi dată, inculpatul B.I., conducând autoturismul pe drumurile publice şi nerespectând prevederile art. 9 şi art. 16 din Decretul nr. 328/1966 şi ale art. 49 lit. n) din Regulamentul pentru aplicarea Decretului nr. 328/1966, a accidentat mortal pe N.I. şi a produs leziuni grave ce au necesitat pentru vindecare 85-90 zile de îngrijiri medicale părţii vătămate M.E., în timp ce aceştia traversau drumul pe marcaj pietonal.

Iniţial victimele au fost izbite de autoturismul condus de inculpatul B.I. şi au fost proiectate pe carosabil, M.E. căzând în zona acostamentului, iar N.I. în zona axului drumului. După ce inculpatul B.I. a oprit autoturismul şi s-a deplasat împreună cu martorii care îl însoţeau pentru a constata urmările şi a asigura zona accidentului, în sens contrar au apărut două autoturisme, cel de-al doilea fiind condus de inculpatul N.C. Primul autoturism a reuşit să ocolească victima, însă inculpatul N.C. nu a observat-o şi a trecut peste ea. În aceste condiţii, N.I. fiind accidentat de ambele maşini a decedat, iar M.E. a suferit leziuni grave.

Faţă de concluziile raportului de expertiză medico-legală, din care a rezultat că leziunile suferite de N.I. din impactul cu autoturismul condus de inculpatul N.C. nu au contribuit la producerea decesului, prima instanţă a dispus schimbarea încadrării juridice pentru fapta in-

culpatului N.C. din infracțiunea prevăzută în art. 178 alin. (2) C. pen. în infracțiunea prevăzută în art. 184 alin. (2) şi (4) din acelaşi cod.

Prin decizia penală nr. 132 din 21 martie 2005, Curtea de Apel Ploieşti a admis apelul inculpatului N.C. şi a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate acestuia.

Recursul declarat de inculpat, prin care a invocat, între altele, cazul de casare prevăzut în art. 385^9 alin. (1) pct. 17^1 C. proc. pen., arătând că în mod greşit instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 47 C. pen. referitoare la cazul fortuit, este nefondat.

Prin coroborarea declarațiilor inculpatului B.I. cu declarațiile martorilor, procesul-verbal de constatare întocmit de organele de poliție, fotografiile judiciare de la locul accidentului şi raportul de expertiză medico-legală, s-a stabilit contribuția concretă a inculpatului N.C., fiind dovedită vinovăția acestuia sub forma culpei simple în producerea accidentului auto, prin nerespectarea unor reguli de circulație rutieră, având drept consecință vătămarea corporală a victimei N.I., prin leziunile produse la nivelul picioarelor, care nu au avut un potențial tanatogenerator.

Inculpatul N.C., agent principal de poliție, în calitate de conducător auto, cu pregătirea şi experiența necesară, avea nu numai obligația, dar şi posibilitatea de a proceda cu maximă diligență în deplasarea pe drumurile publice pe timp de noapte în apropierea unui marcaj pietonal, în scopul evitării oricărui pericol.

În cauză, inculpatul N.C. nu a respectat regulile rutiere de deplasare cu autoturismul pe timp de noapte, în sensul că nu a dat dovadă de diligență prin luarea tuturor măsurilor în vederea evitării oricărui pericol.

Aşa cum rezultă din probele administrate în cauză, fapta inculpatului N.C., care nu a luat toate măsurile necesare pentru o deplasare în siguranță pe drumurile publice în scopul evitării oricărui pericol, încălcând prevederile legale reținute şi a accidentat victima prin trecerea cu autoturismul peste picioarele acesteia, producându-i leziuni ce nu au avut caracter tanatogenerator, însă care în situația supraviețuirii ar fi necesitat 90-100 zile de îngrijiri medicale, constituie infracțiunea de vătămare corporală din culpă.

În speță, nu sunt incidente prevederile art. 47 C. pen. referitoare la cazul fortuit, întrucât inculpatul, având pregătirea şi experiența necesară, putea şi trebuia să prevadă rezultatul socialmente periculos, şi anume producerea unui accident de circulație, atunci când nu a luat toate măsurile de siguranță în trafic.